

İngiltere' den Bir Eko Eylem Öyküsü*

Elk. Y. Müh. Anıl Şahin
anil.sahin@siemens.com

İngiltere' nin kuzeydoğusunda bulunan Newcastle upon Tyne şehrinde büyük ölçekli çeşitli parklardan birisi de Jesmond Dene Parkı' dır. 1993 yılında bu parkta yaşananlar ya da direnişin öyküsü bir aktivist tarafından günlük olarak yayınlanmıştır.

William George Armstrong ve eşi, Jesmond Dene 1860'larda parka bugünkü haline yakın bir tasarım uygulamıştır. Park ormanlık alanda yalçın kayalıkları ile kırsal bir ortamda, yansıtmak için tasarlanmıştır. Şelaleler, havuzlar, köprüler, yürüyüş yolları yapılmıştır.

1993 yılında üst geçitler ve şeritli yollar yapılması için kent meclisi karar almıştır. Yapılmak istenen yol parkın içinden geçmektedir. 500 metrelik yol kararından sonra 1993 mayısında yolun yapılmasını ve yeşilin yok olmasını istemeyen aktivistler burada nöbete başlarlar. Zira bu yol için 180 ağaç kesilecektir ve bu ağaçların büyük bir kısmı 200 yaşın üzerindedir.

Mayıs başında belediye tarafından planlanan yol yapımının tehdidinde kesilecek ağaçlar numaralandırılarak boyanır. 15 Mayıs'ta aktivistler toplanarak 'ölüm emri' çoktan verilmiş olan ağaçları balon, kurdela, cicili bicili bezler ile süslerler. Direnişi simgeleyen afişler ile parkın güzelliğini ortaya koyan fotoğraflar asılır.

15 Haziran'da greyderler ormanlığın güney ucunda ağaçları yıkmaya ve toprağı 'kazımaya' başlarlar. Nöbet beklemekte olan aktivistler hemen acil durum çağrısı yaparlar, bu sırada zaman kazanmak isteyen bölge sakini gençler hemen iş makinelerinin önüne geçerek engellerler. 16 Haziran sabahı günün erken saatlerinde parka gelen aktivistler önceki günden kesilmiş olan ağaçlar ve toprağı yığarak parkın girişine barikat kurarlar.

Haziran sonları ve temmuz ayı

tarafı için hareketli bir ay olur. Jesmond Dene parkında yalnızca Newcastle'dan değil Twyford'dan Londra'ya, Finlandiya'dan Yeni Zeland'a kadar birçok yerden direnişe destek veren insanlar bir araya gelmiştir. Aktivistler iş makineleri önüne yatarak parka girişi ağaçlara çıkarak ağaçların kesilmesini engellerler.

6 Temmuzda iş makinesi ilk deliği kazar. Yüklenici ağır aksakta olsa çalışmalarını sürdürmektedir. Temmuz ayı ve sonrası boyunca yüklenici firma çalışanları ve direnişçiler arasında çok ciddi kavgalara varan gerginlikler yaşanmış, polis bazı direnişçileri kamu düzenini bozmaktan gözaltına almış ve bu eylemciler hakkında yasal işlemler başlatılmıştır.

Bu arada direnişin başından beri parkta bulunan aktivistleri şüpheye düşürecek şekilde içlerinde şiddeti tetiklemeye çalışan gruplar türemeye başlar ve bu gruplar kamu mallarına, hasar verirler. Bunun yanında eylemcilere karşı olan çeşitli gruplar da farklı zamanlarda parka gelerek eylemcilere fiziksel saldırılarda bulunurlar. Hatta bir tanesinde basına 'Direnişçiler parkı yakıyorlar' şeklinde yansıyan olayda saldırıda bulunan eylem karşıtlarından birisi eylemcilerin pankart ve afişlerini ateşe verir.

Bütün bunlar olurken eylemlerin çok fazla 'hippileşmeye' başladığını düşünen veya vandalizmden hoşlanmayan bazı direniş gruplarının umutsuzluk içerisinde eylemlerine son vermeye başladıkları görülür.

Eylemcilerden birinin köpeği 'Willy Dog' zehirlenme nedeniyle rahatsızlandığı tespit edilir. Zehirlenmenin kaynağının kesilecek olan bazı ağaçların kuruması için üzerlerine zehir döküldüğünden şüphelenilmektedir. Direnişin sembollerinden biri haline gelen 'Willy Dog' zehirlenme belirtisinden 12 gün

sonra ölür.

Direnişler sırasında başka bir can kaybı olmamasına rağmen çeşitli yaralanma vakalarına rastlanılmıştır. 18 Ekimde çeşitli nedenlerle yıldırılanlar ve tutuklananlarla birlikte sayıları iyice azalmış olan 20 kadar direnişçilerden yapılan baskın sonucu bir kısmı tutuklanır, bir kısmı da yüklenici firma ve güvenlik görevlileri tarafından tartaklanır.

18 Ekim böylelikle Jesmond Dene Park direnişinin son günü olmuştur.

Köprü ve yol yapımı çalışması tüm halk direnişine rağmen, bir şekilde planlama izni bulunmamasına rağmen 1994 başlarında tamamlanmıştır.

Yaşananların günlüğünü tutan aktivistlerden birisi 1999 yılında "Yolu 30 saniye kısaltmak için 500 metrelik yol yaptınız, ama buradan geçen araçların egzozları ve kestiğiniz ağaçlar yüzünden artık daha az yetişkin ağacımız var. Yapılan iş buna değdi mi?" diye not düşmüştür.

Park direnişinin sembollerinden olan ve birçok direnişçiye 'konaklama' sağlamış kızıl gürgen ağacı halen dimdik ayakta durmaktadır. Bu ağacın hemen yanındaki duvarda (UNUTMADIK!) yazısı resmedilmiştir.

*EF dergisinden alınmış gerçek yaşam öyküsüdür.